

věcí (manželem obžalované), takže nalézací soud použil zákona nesprávně a zatížil rozsudek důvodem zmatečnosti podle § 281 čís. 9 písm. a) tr. ř., měl-li, ač zjistil, že obžalovaná obdržela věci od svého manžela s příkazem, by je vrátila firmě S. jako její vlastnictví, z onoho důvodu za to, že nešlo ve věcech těch o věci svěřené po rozumu § 183 tr. zák., pokud se týče, že jedinou osobou, jež se mohla dopustiti zpronevěry, byl manžel obžalované, jemuž byly věci svého času svěřeny firmou S., nikoliv obžalované, již byly věci dodatečně svěřeny manželem.

Chrání-li předpis § 183 tr. zák. — třebaže čelí proti nešetření a nesplnění příkazu, jímž se dostala věc do skutečné moci pachatelovy — právo, najmě vlastnické právo osoby po případě různé od svěřitele, jest zpronevěra v případech, kdy svěřila pachateli věc jiná osoba než vlastník a svémocí pachatelovou bylo porušeno právo vlastnické, spáchána nikoliv na svěřiteli, nýbrž na vlastníku věci. Již proto nelze na skutek ten použití výjimečného ustanovení § 189 tr. zák. a podřaditi jej pod trestní předpis § 463 tr. zák. o t. zv. krádežích a zpronevěrách v rodině. Nehledě k onomu důvodu jest si uvědomiti, že jedním, a to nejpodstatnějším důvodem výjimečného nakládání zákona se zpronevěrami (krádežemi) v rodině jest úvaha, že se mezi členy téže rodiny, pokud žijí ve společné domácnosti a náležejí k okruhu rodiny § 189 tr. zák. vymezenému, nečiní tak přísný rozdíl v majetku jednotlivců jako mezi osobami jinými a, že k odčinění posunů nastavších krádežemi a zpronevěrami v majetkových poměrech oněch členů rodiny stačí autorita hlavy rodiny a prostředky domácí kázně. Tato úvaha nepřichází však k místu, způsobí-li zpronevěra (krádež) škodu na majetku nikoliv členu rodiny, nýbrž osobě cizí, tedy zejména, není-li vlastníkem zpronevěřené věci člen rodiny, nýbrž osoba, jež k rodině nenáleží. Podřadil-li nalézací soud souzený skutek, ač jím byly zpronevěřeny věci, jež nebyly vlastnictvím manžela obžalované, a ač jím byla poškozena firma S., jež nebyla k obžalované v poměru předpokládaném § 189 tr. zák., pod ustanovení § 463 tr. zák., a zprostil-li v důsledku toho obžalovanou také pro nedostatek žádosti hlavy rodiny o potrestání z obžaloby podané jen veřejným obžalobcem, jde o mylný výklad zákona. Pro vylíčené zmatky bylo rozsudek, pokud jimi jest dotčen, zrušiti a uznati dále, jak se stalo, any nejsou v rozsudku zjištěny všechny skutečnosti, jež by měly býti podkladem nálezu. Neboť ve zrušeném rozsudku a v jeho důvodech nejsou vůbec úvahy o subjektivní stránce souzeného skutku, a ani po objektivní stránce není zjištěno, kolik činily kupní ceny zpronevěřených věcí, a kolik bylo na ně již zapláceno, jaká byla jejich obecná hodnota v době zpronevěření vzhledem na případné znehodnocení jich upotřebením od doby koupě, a jak obžalovaná naložila s výtěžkem za prodaný gramofon a s penězy, za něž zastavila vyssavač.

Čís. 4131.

Rozdíl mezi trestným pokusem a beztrestným přípravným jednáním není v tom, zda se pachatelova činnost přiblížila více nebo méně k cíli trestnému zákonu se přičícím a pachatelem sledovanému, nýbrž jen v tom, zda se ve vnější činnosti pachatelově přes to, že jí cíle pachatelem sledovaného dosaženo nebylo, již pachatelův úmysl přivoditi určitý vý-

sledek, jehož úmyslné způsobení trestní zákon tresce, projevil způsobem pro třetí osoby poznatelným, t. j. takovým způsobem, že pozorovatel zevního děje může z něho poznati zlý úmysl pachatelův, byť i nebyl naprosto vyloučen ani jiný výklad děje.

O beztrestný pokus jde, bylo-li pachatelem použito prostředku k dosažení cíle naprosto a bezvýjimečně (in abstracto) nezpůsobitelného. Záležela-li příčina neúspěchu pachatelova jednání jen ve způsobu provedení činu nebo v konkrétní povaze nebo činnosti předmětu (osoby, na niž měl býti trestný čin spáchán), jde jen o konkrétní nezpůsobilost prostředku, nevylučující trestnost pokusu.

(Rozh. ze dne 9. dubna 1931, Zm I 458/30.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zavrhl po ústním líčení zmateční stížnost obžalovaného do rozsudku krajského soudu trestního v Praze ze dne 14. dubna 1930, jímž byl stěžovatel uznán vinným přestupkem nedokonaného podvodu podle §§ 8, 197, 461 tr. zák., mimo jiné z těchto

d ů v o d ů:

Zmateční stížnost uplatňuje důvod zmatečnosti podle § 281 čís. 9 a) tr. ř. námitkou, že stěžovatelovy činy, v nichž nalézací soud shledal skutkovou podstatu nedokonaného přestupku podvodu podle §§ 8, 197, 461 tr. zák., nebyly pokusem podvodu, nýbrž byly jen beztrestným přípravným jednáním k podvodu, a námitkou, že by nešlo o trestný čin náležející před soud ani, kdyby s názorem, že šlo o pouhé přípravné jednání, nebylo lze souhlasiti, ano by prý šlo o pokus podniknutý prostředky ke spáchání podvodu nezpůsobitelnými, tedy o beztrestný pokus. Stížnosti nelze přiznati oprávněnost. Podle ustálené judikatury zrušovacího soudu není rozdíl mezi činností, již je k pokusu trestného činu potřeba, t. j. mezi činem, vedoucím ke skutečnému vykonání (§ 8 tr. zák.), a beztrestným přípravným jednáním, v tom, zda se pachatelova činnost přiblížila více či méně k cíli trestnímu zákonu se přičítajícímu a pachatelem sledovanému, nýbrž jen v tom, zda se ve vnější činnosti pachatelově přes to, že jí cíle pachatelem sledovaného dosaženo nebylo, již pachatelův úmysl přivoditi určitý výsledek, jehož úmyslné způsobení trestní zákon tresce, projevil způsobem pro třetí osoby poznatelným, takovým způsobem, že pozorovatel zevního děje může z něho poznati zlý úmysl pachatelův, byť i nebyl naprosto vyloučen ani jinaký výklad děje. V souzeném případě rozsudek zjišťuje, že stěžovatel, jenž je pekařským pomocníkem a neměl vlastní obchod, nabídl Ludmile N-é a Růženě P-ové, které hledaly inserty v N. P. službu, dopisy jim zaslányi místa pokladních s měsíčním platem po 1.400 Kč pod podmínkou, že každá z nich složí kauci 2.000 Kč a zašle mu jako zálohu na tuto kauci 500 Kč, že vyzval P-ovou, jež, dostavši jeho dopis, žádala ho písemně o sdělení, kde by se mohla představit, dalším dopisem, aby se představila na určitém místě, že však žádná z těchto adresátek stěžovateli peníze nezaslala, nýbrž že N-á, již byla nabídka podezřelá, odevzdala stěžovatelův dopis policii, a že se P-ová, poznavši z druhého dopisu jí stě-

žovatelem zaslánoho, že jde o podvod, věci již nezabývala. Toto zjištěné jednání stěžovatelovo bylo takové, že pozorovatel tohoto zevního děje mohl z něho poznati zlý úmysl, v němž stěžovatel v těchto případech podle skutkového zjištění rozsudkového jednal, t. j. úmysl směřující k tomu, by adresátky byly uvedeny v omyl, jímž měly (vyplacením žádaných záloh na kauce) utrpěti na svém majetku škodu. Nelze tudíž souhlasiti s názorem stížnosti, že šlo jen o beztrestné přípravné jednání a nikoli o činy ke skutečnému vykonání podvodu vedoucí.

Ani druhá námitka stížnosti není odůvodněna. Jde o beztrestný pokus, bylo-li pachatelem použito prostředku k dosažení cíle naprosto a bezvýjimečně (in abstracto) nezpůsobitelného. Záležela-li příčina neúspěchu pachatelova jednání jen ve způsobu provedení činu nebo v konkrétní povaze nebo činnosti předmětu (osoby, na níž měl býti trestný čin spáchán), jde jen o konkrétní nezpůsobilost prostředku, nevylučující trestnost pokusu. Zdůrazňuje-li stížnost, snažíc se dokázati, že šlo o beztrestný pokus, rozsudkem zjištěné skutečnosti, že N-á odevzdala dopis jí stěžovatelem zasláný ihned policii a že si P-ová, dostavši od stěžovatele první dopis, vyžádala od stěžovatele další informaci a pak se věci již nezabývala, poukazuje tím jen ke skutečnostem nasvědčujícím tomu, že šlo o konkrétní nezpůsobilost prostředků stěžovatelem použitých, která, jak bylo již uvedeno, nečiní pokus beztrestným. Tvrdí-li dále stížnost v tomto směru, že dopisy, o něž jde, postrádaly způsobilosti přiměti adresátky ke složení záloh na žádané kauce již proto, že dům, v němž podle obsahu dopisů byl stěžovatelův obchod, není ani ještě dostaven, dále proto, že stěžovatel uvedl ve svých dopisech vedle (předstíraného) jména jako zpáteční adresu »Praha II, Poštovní úřad«, ač prý přece obchodník, jenž hodlá přijmouti pokladní, v písemné nabídce své jméno zpravidla neuvádí neb alespoň si nedává odpověděti poste restante, a posléze proto, že dopisy, o něž jde, byly psány na obyčejném dopisním papíru, na němž nebyla vyznačena firma, a vykazovaly spoustu pravopisných chyb, jest jí připomenouti, že tím neprovádí uplatňovaný důvod zmatečnosti po zákonu, nedržíc se skutkových zjištění rozsudkových, jak by při správném provádění hmotněprávního zmatku činiti měla, nýbrž vycházejíc vesměs ze skutkových předpokladů rozsudkem nezjištěných (§ 288 odst. 2 čís. 3 tr. ř.). Má-li však stížnost na mysli vadu neúplnosti rozsudku podle § 281 čís. 5 tr. ř., záležející v tom, že rozsudek nepřihlíží k oněm skutečnostem, nelze jí přiznati důvodnost. Skutečnost, stížností tvrzená, že řečený dům není dosud dostaven, nepřišla podle protokolu při hlavním líčení vůbec na přetřes, takže se jí rozsudek obírali nemohl. Další stížností zdůrazňované skutečnosti směl rozsudek pominouti mlčením, any poukazovaly nanejvýše ke konkrétní nezpůsobilosti prostředků stěžovatelem použitých, takže je bylo podle toho, co uvedeno, pokládati za nerozhodné.

Čís. 4132.

Porušení předpisu § 271 tr. ř. je zmatkem čís. 3 § 281 tr. ř. jen, nebyl-li o hlavním přelíčení sepsán vůbec protokol.

Strany mohou se dožadovati opravy protokolu až do zrušovacího líčení.